

Finanslovsforslag 2012: Mod til at prioritere forskning, uddannelse og arbejdsmiljø trods smalhals

Regeringen har her til eftermiddag præsenteret forslag til finanslov 2012.

"Det overordnede indtryk falder til den gode side. Trods smalhals har man turdet prioritere. AC glæder sig over, at sparekniven føres mere nænsomt på vitale områder som forskning, uddannelse og arbejdsmiljø. Samtidig ser det ud til, at ledige dimittender kan forvente mindre spildaktivering i beskæftigelsessystemet. Regeringens såkaldte kickstart af økonomien har dog for ensidigt fokus på byggesektoren. Vi savner vækstinitiativer, som kan stimulere andre dele af økonomien. Desuden står regeringen uden en klar strategi for håndtering af dimittendledigheden," mener Erik Jylling, formand for AC.

Nedenfor sammenfattes AC's første indtryk af finanslovsforslaget. Der tages forbehold for, at mange af regeringens forslag stadig mangler at blive præsenteret i detaljerne.

Styrkelse af den frie forskning

Finanslovsforslaget afblæser dele af den tidligere regerings spareplan på forskningsområdet. 300 mio. kr. rulles tilbage i forhold til den tidligere VK-regerings besparelser på 700 mio. kr. indenfor forskningsområdet. Regeringen kan samtidig med hiv og sving indfri målet om at bruge en procent af BNP på forskning og udvikling.

Der er grund til at glæde sig over, at regeringen trods alt prioriterer at tilbageføre tidligere annoncerede besparelser, men AC havde dog gerne set, at regeringen valgte en fuld tilbagerulning.

Det er endvidere positivt, at regeringen nu ser ud til at gå i gang med at skubbe til balancen mellem basismidler og strategiske forskningsmidler. Universiteternes basismidler har længe været under pres, hvilket har haft uheldige konsekvenser for forskningen og uddannelserne, fx i form af færre fastansatte videnskabelige medarbejdere - og dermed også et dårligere grundlag for den forskningsbaserede undervisning - og et stort ineffektivt tidsforbrug på ansøgninger.

Med dette finanslovsforslag er vi kommet et skridt nærmere en mere hensigtsmæssig balance mellem basismidler og konkurrenceudsatte midler, men AC anbefaler, at de årlige basisbevillinger skal op på 70 pct. af de samlede statslige forskningsbevillinger, før der fås det mest profitable miks i forskningsinvesteringerne.

Flere midler til uddannelsesindsatsen

Regeringen afsætter en milliard kroner til at betale for det rekordstore antal nye studerende, der i år er begyndt på en videregående uddannelse. Der er principielt ikke tale om "nye penge", men i vanskelige prioriteringstider er der ikke altid sikkerhed for automatisk opregulering af midlerne i forhold til

øget optag.

De 59.600 nystartede studerende i år er kun et skridt på vejen mod regeringens mål om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse i 2020. Pengene finansierer ikke nye studiepladser de kommende år, men dækker udelukkende de ti pct. ekstra pladser, der er oprettet i år.

AC finder det positivt, at der er fundet finansiering til rekordoptaget, da det er altafgørende for undervisningens kvalitet og institutionernes samlede økonomi. Det skal dog samtidig fremhæves, at det bør være en pligt opgave at finde midler i forbindelse med realisering af yderligere optag, hvis der ikke skal gåes på kompromis med kvaliteten.

Det er desuden opløftende, at regeringen har prioriteret midler til at betale for suppleringskurser til studerende. Dermed er der for 2012 sikret, at der ikke er brugerbetaling på en del af grunduddannelsen blandt studieskifttere på universiteterne og professionsbachelor, der ønsker at tage en universitetsuddannelse.

Skævt og uambitiøst vækstinitiativ

Regeringens store slagnummer med at fremrykke offentlige investeringer på 17,5 milliarder kroner over de kommende to år er desværre en ensidig satsning på at holde hånden under især byggesektoren.

AC påpeger, at des mere markant man stimulerer byggesektoren nu, des større bliver den opbremsning, der skal finde sted på et senere tidspunkt. Det kan blive vanskeligt at få omdirigeret arbejdskraft til andre sektorer så hurtigt. En så massiv fremrykning af investeringer i offentligt byggeri må desuden tage hensyn til regionale forskelle i risici for flaskehalse- og overophedningsproblemer.

AC stiller ikke spørgsmålstejn ved, om det er fornuftige byggeprojekter, men opfordrer dog til, at der vælges en mere balanceret prioritering af sektorområderne. AC ser gerne, at en andel af de afsatte midler i stedet bruges på vækstinitiativer, som har fokus på at understøtte andre dele af økonomien. Fx foreslår AC, at der indføres skattekreditter til små og nystartede virksomheder for udgifter til forskning og udvikling.

En ambitiøs satsning på ekstra stillinger til unge forskertalenter vil eksempelvis også have den ønskede effekt på væksten. Ligeledes vil en bedre bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden gennem mere virksomhedsopsøgende arbejde være med til at skabe flere arbejdspladser - jf. indsatsen i Akademikerkampagnen.

Når det er så veldokumenteret, at iværksættere og små og mellemstore virksomheder med vækstpotentiale er centrale for at skabe vækst og nye arbejdspladser i den private sektor, så er det bemærkelsesværdigt, at der er så få og beskedne initiativer i finanslovsforslaget målrettet disse virksomheder. Tilførsel af risikovillig kapital til iværksættere og små virksomheder via vækstfonden er nævnt i regeringsgrundlaget, og AC beklager, at det ikke kom med i finanslovsforslaget.

Til gengæld er det positivt, at der sker en styrkelse og forlængelse af kom-i-gang-lån ordningen for nye små virksomheder med 150 mio.kr. Kom-i-gang-lån giver en statsgaranti på 75 pct. af lån på op til 1 mio.kr.

Endvidere beklager AC, at der ikke er fremsat forslag om afskaffelse af

iværksætterskatten i finanslovsforslaget – et initiativ, der ellers har været bred politisk opbakning til, og som også er en del af regeringsgrundlaget.

Kickstarten burde følges op med langsigtsvirkende initiativer, der grundlæggende styrker virksomhedernes innovation, produktivitet og konkurrenceevne. Regeringen mangler stadig en plan for, hvordan der sikres blivende vækst.

Psykisk arbejdsmiljø prioriteres ikke nok

Regeringen tilbageruller besparelser for 300 millioner på forebyggende indsats inden for arbejdsmiljøområdet (Forebyggelsesfonden).

AC vurderer, at det ikke er nok med tilbagerulningen. Der er behov for flere midler og udvidet adgang til den del af fonden, som omhandler forebyggelse af stress.

De helt overvejende problemer i akademikernes arbejdsliv er de psykiske faktorer. Hver 10. akademiker er årligt sygemeldt på grund af stress og andre psykiske faktorer, såsom mobning m.v. Og sygefraværet er knapt 4 gange så langvarigt ift. sygefravær, der ikke er forårsaget af stress eller mobning.

På nuværende tidspunkt er under 6 pct. af midlerne i Forebyggelsesfonden afsat til hovedformål 4 om forebyggelse af stress og psykisk nedslidning.

Færre rigide regler for aktivering – men uambitiøs håndtering af ledigheden blandt dimittender

Finanslovsforslaget er en pose blandede bolsjer på det beskæftigelsespolitiske område.

Et af de meget positive tiltag er afskaffelsen af varighedskravet i de såkaldte ungereregler, som har dikteret 6 måneders aktivering tidligt efter færdiggjort uddannelse. Kravet om første aktiveringstilbud efter 13 uger fastholdes, men det har især været varighedskravet, som har skabt massiv spildaktivering blandt de ledige dimittender bl.a. andet gennem unødigt lange jobsøgningskurser og virksomhedsrettet aktivering uden udsigt til job.

Der er imidlertid ikke reserveret flere penge til den virksomhedsopsøgende indsats (Akademikerkampagnen), hvilket er dybt problematisk i forhold til, at udviklingen blandt dimittender forventes at stige gennem 2012 fra et i forvejen meget højt niveau. Regeringen står således uden en klar strategi for at håndtere dimittendledigheden, og dermed øges risikoen for, at flere dimittendårgange bliver tabt på gulvet. Det er paradoksalt, når regeringen samtidig skruer op for optaget på universiteterne.

Irrationel skat på multimedier afskaffes – men øget skat på ratepensionsindbetalinger

Regeringen fortjener ros for at afskaffe multimedieskatten. Der har hele tiden været tale om en urimelig beskatning af nødvendige arbejdsredskaber, der oven i købet bidrager til at øge ansattes muligheder for fleksibel løsning af arbejdsopgaverne, skaber produktivitet og samtidig giver bedre balance mellem arbejde og privatliv. En afskaffelse af multimedieskatten repræsenterer med andre ord et opgør med en skat, der hæmmer arbejdsmarkedet og danskernes mulighed for at få arbejde og privatliv til at hænge sammen.

Regeringen har i 11. time fraveget deres forslag om et loft på skattefradrag på livrentepensioner. I stedet sænkes det eksisterende loft over skattefradraget på indbetalinger på ratepensioner. Dermed har regeringen sikret ro om arbejdsmarkedspensionerne, men står stadig med det problem, at skattefradragslofter hæmmer incitamentet til at spare op til alderdommen.

Kontakt:

For en politisk kommentar på finanslovsforslaget:

Erik Jylling, formand for AC

Tlf. 5128 3945, ej@ac.dk

For yderligere oplysninger om finanslovsforslagets indhold:

Käthe Munk Ryom, chefkonsulent, AC

Tlf. 22 49 58 66, kmr@ac.dk

Rasmus Conradsen, chefkonsulent, AC

Tlf. 2249 5867, rc@ac.dk

AKADEMIKERNES
CENTRALORGANISATION

T +45 3369 4040

F +45 3393 8540

E ac@ac.dk

W www.ac.dk

